

JVIZ OSNOVNA ŠOLA PREŽIHOVEGA VORANCA
RAVNE NA KOROŠKEM

SAMORASTNIK

GLASILO PREDMETNE STOPNJE
(UČENCEV OD 5. DO 8. RAZREDA)

MAJ 2002

SAMORASTNIKU NA POT

Pred nami je letošnja druga številka šolskega glasila Samorastnik. V prvi smo predstavili naš PROSTI ČAS, tokrat pa smo tematiko vezali na NAŠ KRAJ, na NAŠE MESTO in na NAŠO ŠOLO.

Za to temo smo se odločili iz različnih vzrokov:

- *ker je letos 50-letnica našega mesta in ob tej priložnosti potekajo mnoge aktivnosti, prireditve;*
- *ker je pri nas, na naši šoli, v mesecu maju SREČANJE PREŽIHOVIH in ZDRAVIH ŠOL.*

Predstavljamo vam Ravne na Koroškem skozi zgodovino do danes, kako svoj kraj vidijo in doživljajo mladi.

Ker pa je ime naše šole povezano s pisateljem Lovrom Kuharjem—Prežihovim Vorancem, ki je Koroško in Korošce ponesel v svet, še toliko bolj razmišljamo ob njegovih delih. Nenazadnje pa tudi naše glasilo nosi ime po eni izmed njegovih novel.

Besedila smo v prvem delu popestirili s fotografijami učiteljice Nives Kasper Mrdavšič, poiskali smo jih v arhivu šole (posnetki g. Kamnika, nekdanjega pomočnika ravnatelja), nekaj slikovnega materiala pa smo si »sposodili« iz različnih publikacij. Za drugi del, v katerem so besedila, vezana na Prežihovo literarno ustvarjanje, pa smo izbrali tematske linoreze šestošolcev, ki so nastali pod mentorstvom likovne pedagoginje Bronislave Gajšek.

Upamo, da bo vsakdo ob prebiranju našel kaj zase in za svojo dušo.

Vanja Benko, mentorica šolskega glasila

Dragi bralci Samorastnika!

Če se boste z dobro voljo in odprtим srcem sprehodili skozi naše glasilo in skozi naš kraj, vas bo veskozi spremljalo posebno koroško občutje, ki se ga ne da opisati, ampak ga je treba občutiti v stiku z našim krajem, zeleno pokrajino in v pogovoru z ljudmi.

Ana Pisar, 5. a

NEKAJ O ZGODOVINI RAVEN

(Do leta 1952 trg Guštanj, kasneje mesto Ravne na Koroškem.)

POZDRAV IZ GUŠTANJA

1924

Prvi podatek za obstoj Guštanja izvira šele iz 13. stoletja, čeprav je bila njegova bližnja okolica poseljena že davno prej. Njegovo ime Güttenstein se namreč pojavi po viru prvič leta 1248. Kraj so ustanovili najbrž bamberški škofje na vršaju potoka Suhe ob stari cesti, ki je vodila iz Starega trga pri Slovenj Gradcu v Podjuno nekako sredi poti med Slovenj Gradcem in Pliberkom ter s tem med gospodarsko pomembnima predeloma: Mislinjsko dolino in Podjuno. Kraj se je izoblikoval ob stari cesti v podolgovat pravokoten trg z regularno, vendar zaradi terena nepopolno razvito parcelacijo ter nekaj ulicami pod cerkvijo Sv. Egidija.

Ravne na Koroškem so izrazito delavsko mestno naselje (10.000 prebivalcev) v spodnjem koncu Mežiške doline na nadmorski višini 394 m. Dolino zapirajo s severne strani Stražišče (723 m) in Lagojev vrh (1018 m), med katerima je dolina Strojnske Reke, ter z zahodne strani Navrški vrh (605 m) in Preški vrh (568 m) na eni ter prodni terasi Čečovje in Javornik na drugi strani.

Ravne obsegajo več delov. V dnu doline je srednjeveški trgovsko obrtni trg Guštanj z osrednjim Trgom svobode, kamor se stekajo Prežihova, Partizanska in Stara ulica. Tu so še nekatere stare hiše, ki pa so po večini že prenovljene, in nekdanje gostilne z obokanimi vhodi, ki vodijo v velike hleve, v katerih so v času prevozništva še pred 2. svetovno vojno puščali vozniki svoje konje.

Drugi del Raven v dolini, ki je nastal v času manufaktur in kapitalizma, zajema predvsem objekte sedanje železarne.

Glavnina novih Raven je na obronkih Preškega in Navrškega vrha ter na prodnatih terasah tik nad dnem doline. Tu so sedaj soseske: Čečovje, Na šancah, Na gradu, Javornik in Janeče.

Najpomembnejša gospodarska dejavnost je železarstvo. Razvilo se je v drugi polovici 18. stoletja iz skromne kovaške obrti, ko je bilo okrog Guštanja vse polno kovačij.

Zaradi železarske industrije je seveda na Ravnah zastajala druga gospodarska dejavnost, zlasti obrtna. Do leta 1848 so bili guštanjski obrtniki vključeni v cehe, ki so zajeli tudi okoliške obrtnike. V povečini lesenih hišah v trgu, ki so postale leta 1854 lahek plen požara, so bivali lončarji, kovači, usnjariji, barvarji, čevljariji, krojači, rokavičarji ... Obrt je tako hitro izgubila pomen, da so mnogi obrtniki opuščali svojo dejavnost že ob koncu prve svetovne vojne.

Sedaj je zasebnih obrtnikov le malo. Posvečajo pa se različnim strokam: frizerstvu, sobnemu slikarstvu, elektromonterstvu, urarstvu, ključavnicištvu, radiomehaniki, fotografstvu, krojaštvi, čevljarskemu, kozmetiki.

Tjaša Razdevšek in Jaka Kotnik, 8. a
(Prispevek je del njune raziskovalne naloge.)

**Včasih v našem kraju na gradu
grofje Thurni so živeli
in zapor v njem imeli.**

Tudi okolico so uredili
in drevesa posadili.
Tam danes park stoji,
v katerem se sprehajamo mi.

Grad še danes stoji
in v njem se lahko katerakoli
knjiga dobi.
Tudi različne razstave si lahko
ogledamo
ali pa v muzej pogledamo.

Manca Fajmut, 5. a

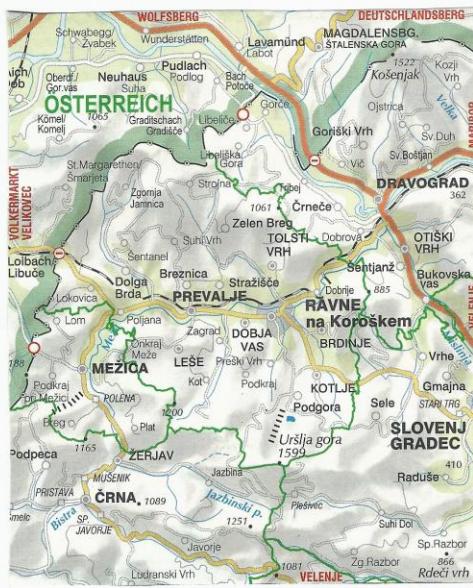
**V starem Guštanju grofje so
živeli,**

kmete za tlačane so imeli.
Tlačani so delali trdo,
grofje pa počivali lepo.
Za gradom park so nasadili,
da v senco grofje so hodili.
Kmetje na soncu so delali,
da bili so čisto izmučeni.
Gospoda po gradu hodila je,
vedno želje imela je.
Tlačanom tlako nalagala je,
malo prostega časa jim dala je.
Kmetje so se uprli,
grofje pa so jih zaprli.

David Pandel, 5. a

KAJ VSE IMAMO V NAŠEM KRAJU

od nje leži **železarna Ravne**, ki je locirana od začetka do konca kraja, skoraj do Prevalj. (V podjetju, ki je nekdaj zaposlovalo okrog sedem tisoč ljudi naše doline, jih je danes zaposlenih le še okrog tri tisoč petsto.)

Na Ravnah na Koroškem imamo dva vrtca (Solzice in Marjetka) ter tri osnovne šole (OŠ Prežihovega Voranca, OŠ Koroški jeklarji in OŠ Juričevega Drejčka s prilagojenim programom), če seveda ne štejemo vrtca za najmlajše na Javoriku, kjer je tudi **glasbena šola**. Imamo tudi prenovljen **stadion z nogometnim igriščem**, Dom telesne kulture – DTK, pod katerega spada tudi bazen, savna, fitnes, telovadnica, kegljišče in še bi lahko naštevali.

Nedaleč od Doma telesne kulture stoji **Gimnazija Ravne** – srednja šola, nekaj deset metrov od te pa je lepo urejen **park**.

Pod občino Ravne spada tudi **Strojna**, ki je naseljena z raztresenimi kmetijami in kjer imamo podružnično osnovno šolo z nekaj učenci. Na relaciji Ravne-Strojna je nastalo mlajše **naselje Tolsti Vrh**.

Približno dvesto metrov stran od Javornika so **Šance**, znane iz turških časov. Preko njih lahko po gozdnih peš poti prideš na **Preški vrh**.

Na južni strani našega kraja se dviga **Brinjeva gora**, na vrhu katere stoji manjša obnovljena cerkev sv. Kozma in Damijana. Pravijo, da če prideš na vrh, moraš z majhnim ali velikim zvonom pozvoniti za zdravje.

Severno nad Ravnami je **Uršlja gora**, na vrhu katere je cerkev sv. Uršule in televizijski oddajnik. Tudi zanje velja pravilo, da če ne prideš na vrh, nisi Korošec.

Ravne na Koroškem so zame prelep kraj, ki je tudi moj domači kraj.

Jure ŠULER, 5. a

Občina Ravne na Koroškem obsega razgibano pokrajino spodnje Mežiške doline, ki zaobjema prostor pod mogočno Uršlo goro (1699 m). So upravno, gospodarsko in kulturno središče doline z razvito družbeno in komunalno infrastruktuро.

Zaradi teras, ki so jih v preteklosti izdolbile vode, dobi obiskovalec občutek, da je prišel v mesto na gričih.

Na prodnati terasi stoji **grad**, ki je pod spomeniškim varstvom. V njem je **Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika**, ki zbira in hrani tudi domoznansko gradivo koroške krajine in zamejske Koroške. V neposredni bližini sta še likovni salon in **Koroški muzej**, v katerem so stalne zbirke: železarska, rudarska, lesarska, gozdarska in narodopisna, na prostem je devet velikih tehniških in narodopisnih objektov, uslužbenci pa skrbijo tudi za zbirko skulptur **Forma viva**.

Jedro Raven na Koroškem sestavlja nekdanji trg (Guštanj). Najlepši predel starega jedra je **Stara ulica**, ki vodi iz trga do cerkve sv. Egidija, na zahodnem delu mesta pa je ob cesti cerkev sv. Antona Puščavnika.

Votla peč pred Ravnami predstavlja naravni most, pod katerim teče reka Meža. Ta redka naravna znamenitost je edinstven pojav v Sloveniji.

Kotlje so rojstni kraj pisatelja Lovra Kuharja – Prežihovega Voranca. Vasica leži sredi hotuljske kotline. Središče vasi so stare vaške Kotlje s cerkvijo svete Marjete, v obrobne predele pa se je razširilo novo naselje.

Na robu Kotelj je **Rimski vrelec**, znan po izviru alkalne in brezveplene hotuljske slatine.

Iz Kotelj ni daleč na Preški vrh, kjer je **Prežihova bajta**, to je spominski muzej Prežihovega Voranca. Tik nad bajto je postavljen **bronast pisateljev spomenik**.

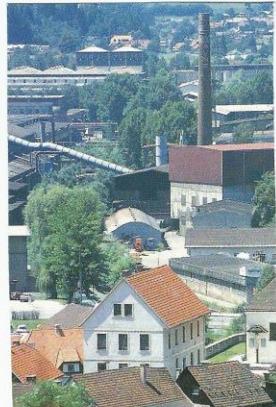
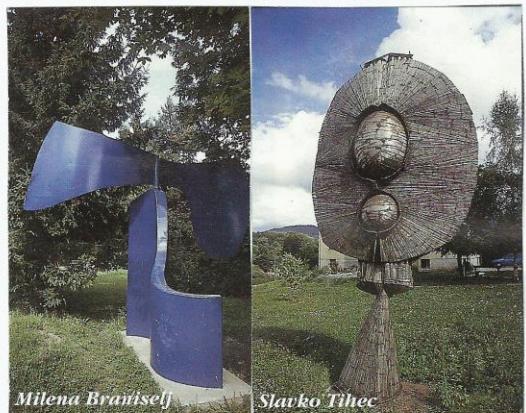
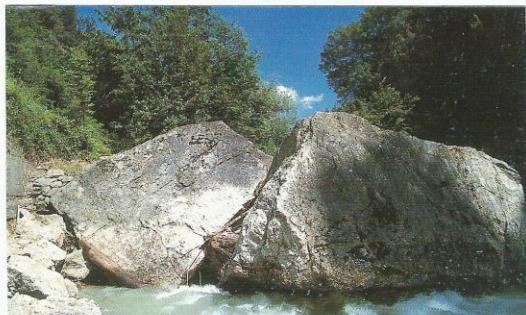
V bližnji okolici je rekreacijski center **Ivarčko jezero**, od koder vodi sedežnica do znanega smučišča Ošven pod Uršlo goro.

S strme vasice **Strojne** je bil doma koroški bukovnik, ljudski pesnik Blaž Mavrel.

Na Dobrijah stoji spomenik, posvečen Malgaju in njegovim borcem za severno mejo.

Ne smemo pozabiti na **cerkev sv Neže**, ki tudi spada pod občino Ravne na Koroškem, **Prežihovo pot**, na katero se vsi radi odpravimo in na novo naselje **Tolsti Vrh**, skozi katerega vodi ena izmed mnogih poti proti **Brinjevi gori**.

Ana Pisar, 5. a

Ravne niso ravne,
ker imajo mnogo hribov in
vzpetin.

Če boš hotel se na vse
povzpeti,
boš potreboval cepin.

Na eni vzpetini grad stoji,
v njem knjižnica domuje,
ki mnogo knjig in slavno
zgodovino prikazuje.

Poleg nje je še muzej,
ki popelje te v preteklost.
Marsikaj se tam naučiš,
če seveda to želiš.

Vse to obdaja park,
sprehod v njem je pravo
doživetje.

Srečaš veverico, ki po drevju
skače,
telovadca, ki nosi kratke
hlače
in prijatelja morda, ki se tudi
v park poda.
Na vse to pa gleda Uršlja
gora,
ki visoko nad dolino ždi
in te vabi,
da jo obiščeš tudi ti.

Aljaž Golčer, 6. b

Na Ravnah reka **Meža** živi,
ki se ji po Mežiški dolini mudi.
Ob njej rada jaz sedim,
saj si mir v dušo naselim.
Poslušam ptičke rada jaz,
ob reki jih je dovolj tudi za vas.
Mimo fantek prihiti,
v reko vrže papirčke tri;
jaz pa mu povem,
da to početi on ne sme,
ker Meža naš je zaklad
in jo mora čuvati vsak.

Špela Rotar, 5. a

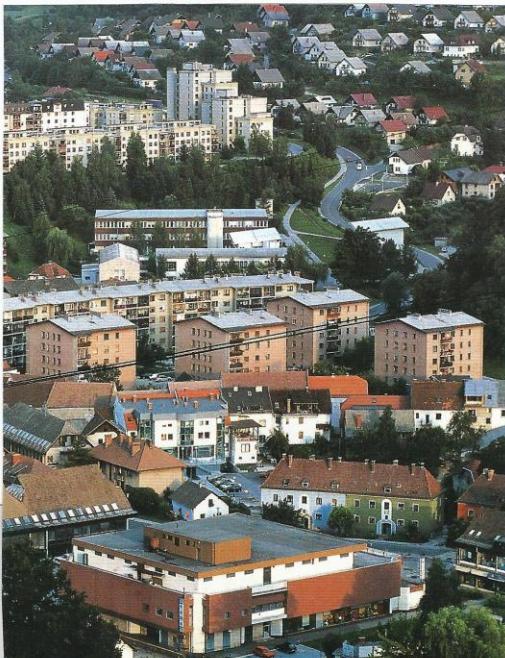
Ravne mesto je malo,
A za turiste pravo.
Veliko značilnosti v njem mrgoli;
Ne pozabi, tu ptiček žvrgoli.
Eno pomembnost zapomni si zdaj:
Tokrat prišel si, pridi še kaj!
Oglej si **RAVNE, TO JE NAŠ KRAJ!**

Radi jih imamo vsi,
Veliko zanimivosti tu leži,
to vemo že vsi.
Ena velika znamenitost tu je doma,
Suhodolčanova knjižnica je ta.

Tjaša Fužir, 5. a

Vsakdo je obljudil,
da bo svoj kraj ljubil.
Danes vidim,
da mnogi brez srca po mestu norijo
in drug drugemu tople besede ne
podarijo.
Tako čutim,
ko se okoli sebe ozrem
in se zavem,
da sem le delček v mozaiku tem.

Mojca Roženčnik-Korošec, 6. a

Naša šola je bila zgrajena leta 1966, v letu 1996 pa je bil dograjen prizidek za učence razredne stopnje. Prej so imeli prvi, drugi in tretji razredi pouk na stari šoli, kamor so zahajali po znanje že naši starši in stari starši, sedaj pa so jo preuredili v mestno hišo.

Naša šola se imenuje po znanem koroškem pisatelju Lovru Kuharju-Prežihovem Vorancu, ki je v svojih delih opisoval trdo koroško življenje in mehko srce Korošcev. Nanj smo učenci prežihovci zelo ponosni.

Naša šola je ena tistih, ki učencem ponuja veliko interesnih dejavnosti. Tako nimamo težav s pomanjkanjem krožkov, ampak s preveliko izbiro, saj bi jih nekateri radi obiskovali toliko, da bi morali dan podaljšati kar za nekaj ur. Za to skrbijo naši učitelji, za kar smo jim učenci hvaležni.

Bralni sladokusci tekmuјemo za Prežihovo in Suhodolčanovo bralno značko.

Ponosni smo lahko tudi na to, da je naša šola vključena v **projekt zdravih šol**.

Na šoli se vsi dobro počutimo in nam je resnično drugi dom.

Veronika Budna, 6. a

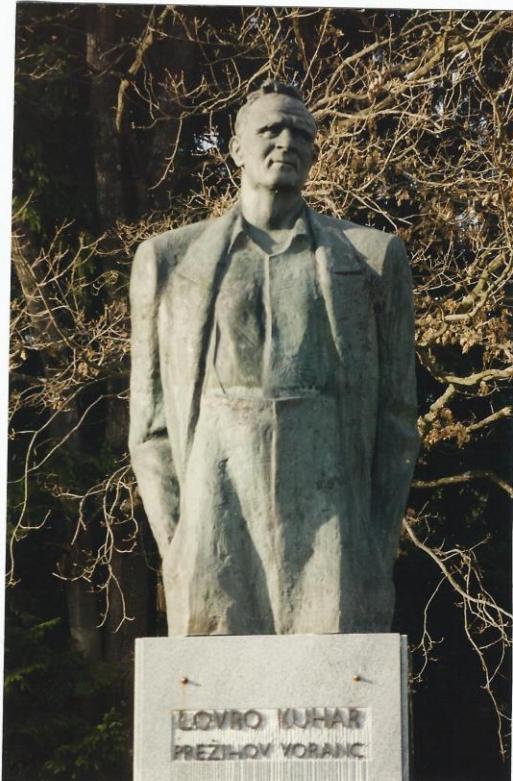
Po Prežihu se naša šola imenuje.
 Radi jo imamo vsi (eni bolj, drugi manj).
 Enke se ne razveselimo,
 raje se za lepo oceno naučimo.
Živahni smo otroci mi
 In naše življenje v njej vas naj ne skrbi.
Hobijev veliko imamo,
 najraje pa
Odbojko igramo in žogo obvladati znamo.
 Veliko stvari poznamo in pomoč vsakemu damo.
 Cela šola skupaj drži
 In če kdo kaj ušpiči, krivi smo vsi.

Andrijana Barišić, Amra Begović,
Svetlana Mišković in Nika Garbus iz 6. b

Zdravo živimo,
Da bolezni ne dobimo.
Radi na športne dneve hitimo,
Aktivnosti se ne bojimo.
Včasih kdo kakega pokadi,
A vemo, da to zdravo ni.

Šolarji vsako leto našo okolico uredimo,
Ob tem pa se o naravi poučimo.
Lepo šolo imamo,
Ampak ceniti je vedno ne znamo.

Zala Sirk, Bernarda Vogel, Ana Šinko
in Matej Prikeržnik iz 6. c

Ravenski železarji so bili in so znani po vsem svetu.
Ambulanto z nujno medicinsko pomočjo smo novo dobili.
Vrtce tri imamo in v njih za najmlajše poskrbeti znajo.
Nama naša največja veleblagovnica je,
Eno edino pošto imamo, v kateri radi račune poravnamo.

Novo trgovino Spar smo dobili,
Avtošoli dve imamo, zato avtomobile dobro voziti znamo.

Knjižnici (dr. Franca Sušnika in Leopolda Suhodolčana) bogati imamo.
Občinsko stavbo smo iz stare šole naredili.
Ravenski pihalni orkester po celiem svetu gostuje in nam uspehe daruje.
Oglejte si Kotlje in Prežihovo domačijo!
Šole (osnovne in srednje) imamo—v njih se lepo imamo.
Kulturni dom še stoji, v katerem igrice in filme gledamo mi.
Eno skromno avtobusno in železniško postajo imamo,
s katerih tudi v svet znamo.
Muzej na Ravnah še domuje, zato oglejte si rudarske, železarske
in gozdarske zbirke.

Skupina deklic iz 6. b-razreda

Na **Brinjevo goro** se podam,
 tudi vi podajte se kam.
 Če sami ne veste kam,
Brinjeva gora naj vaš bo plan.
 Tam ptičice ti pojo.
 Pridi in poglej si to!
 Tukaj vse je lepo,
 kakor v pravljici bi bilo.
 Ni veliko ljudi,
 mogoče tam edini boste vi,
 saj ljudje še ne vedo,
 kako tam zgoraj je lepo.
 Slabega zraka ni,
 le čist zrak tu živi.
 Če kdaj na **Brinjevo goro** boste šli,
 pojrite s prijatelji.
 Za zdravje, srečo tam zvonite le,
 saj bolezen zelo zahrbtna je.
Brinjeva gora imenuje po brinu se,
 toda nabirajte raje ga ne,
 da vsega potrgate ne.

Ana Pisar, 5. a

Visoko nad Ravnami **STROJNA** leži,
 na sredi vasice pa cerkev stoji.
 Tukaj živi nas malo ljudi,
 a radi dobre volje smo vsi.
 Pomagat' si znamo
 in radi se imamo.

Pred davnimi časi je tukaj živel
 deček vesel—**BLAŽEK MAVREL**,
 ki prelepe pesmi o Strojni je pisat' začel.

Ob nedeljah v cerkvi svetega Urha zvoni,
 pri maši se zberemo vsi,
 po maši pa zunaj stojimo,
 saj se radi pogovorimo.

Na šoli sedem je učencev,
 ki pridno se učijo
 in nam ob praznikih proslavo priredijo.

Sabina Mravljak, 6. a

Ravne pred petdesetimi leti mesto so postale,
pred davnimi časi Guštanj so se imenovale.
Tukaj nekdaj fevdalna gospoda je bila doma,
zato imamo gradova dva.

Pod Uršljo goro jezerce Ivarčko leži,
ki vabi goste in turiste vse dni.

Ravne ležijo v dolini,
kjer je prijetno poleti in pozimi.
Železarna nosilec razvoja našega mesta je,
veliko zato mladine v železarske poklice vpiše se.
Mladina tukaj na Ravnah rada se s športom ukvarja,
zato smučamo, plavamo, nogomet ter odbojko igramo.
V osnovnih in srednjih šolah se izobražujemo,
da v življenu kaj postanemo.

Tukaj veliko pridnih rok je doma,
saj že od naših pradedov marljivost in trma je tradicija.

Kaj lahko bi še dejali?
Pridite na Ravne,
da jih boste spoznali!

Špela Najrajter, 7. a

*Prebivalci Raven smo na svoj kraj navezani in vedno, kjerkoli smo, se radi vrnemo
med dobre ljudi in v naravo.*

Veronika Budna, 6. a

Prežihov Voranc je v svojih črticah opisoval težko življenje ljudi, predvsem otrok, ki niso poznali bogastva, a so ga nosili v svojih srcih.

Ljubezen je tudi pri otrocih bila vedno prisotna, ljubezen do domače hiše, čeprav je bila že razpadla, do zemlje, ki jim je dajala vsakdanji kruh, do ljudi, ki so jim pomagali takrat, ko so bili lačni. Spoštovali so vsak košček kruha, vsako pest sadja. Otroci so bili sirote. Niso imeli primernih oblačil in obutve. Njihove poti so vodile k sosedom, da so se najedli in da so dobili nekaj hrane tudi za domov. Danes ni več tako. Mnogi otroci ne znajo ceniti hrane. Velikokrat leži kruh v smeteh, za vsak košček pa morajo naši starši trdo delati in učijo nas, da moramo hrano spošтовati. Tudi mi otroci moramo gledati na svet z realnimi očmi. Veliko je revežev. Veliko otrok, ki bi z veseljem pojedli ravno to rezino kruha, ki jo mi zavržemo. Spomnimo se otrok, ki umirajo od lakote, ki s svojimi nedolžnimi očmi gledajo v svet. Mi jim ne moremo pomagati, toda spomnimo se nanje takrat, ko smo siti in mislimo v smeti vreči kruh. Pomagamo pa lahko otroku, ko začutimo, da je lačen. Takrat bomo verjetno v njegovih očeh videli sonce.

Špela Rotar, 5. a

Matej Jeseničnik, 6. b

PISANKA NEKOČ IN DANES

Nekoč so otroci dobivali revnejšo pisanko kot dandanes. Dobili so šartelj, pisanico in včasih zraven še kakšno krono.

Dandanes botri kupujejo vse večje pisanke in že ne vedo več, kaj naj kupijo. Otroci imajo vsega dovolj, zato si ne želijo ničesar več. Tu in tam se vseeno najde kdo, ki ima skromno željo, ki pa je tudi uresničljiva.

Tjaša Fužir, 5. a

Nika Garbus, 6. b

Kakšna je bila pisanka nekoč, vem iz pripovedovanja svoje babice. Pisanke so bile skromne, otroci so dobili le šartelj, ki je imel na sredi pobarvano jajce. Le redki so dobili nove čevlje ali kakšno oblačilo. Pa vendar so bili otroci presrečni, ko so dobili darilo.

Danes smo otroci že preveč razvajeni. Pisanka nam sicer še pomeni nekaj velikega. Od svojih botrov mnogi pričakujejo veliko stvari in skoraj ne znajo več ceniti majhnih stvari, čeprav so ta dana iz srca. Med tiste razvajene se ne štejem in sem zadovoljena že z majhno pozornostjo.

Nika Vrhovnik, 5. a

PISMO NEKOČ IN DANES

Pred nekaj časa sem si v knjižnici izposodil knjigo SOLZICE, ki jo je napisal Prežihov Voranc. Iz nje se mi je najbolj vtisnila v spomin črtica Prvo pismo. Ko sem jo bral, sem pomislil na to, da danes ni nič narobe, če se zmotiš, ko pišeš pismo, saj papir preprosto vržeš v smeti, včasih pa je bil dragocena stvar in so morali zelo paziti, da ga niso popacali ali se zmotili, saj so pisali s peresom, ki so ga namakali v črnilo, danes pa pisma pišemo z nalivnim peresom ali na računalnik. Sedaj nekateri pošiljajo pisma že preko elektronske pošte, katero lahko pošiljaš kamorkoli in kadarkoli.

Blaž Račnik, 5. a

OVOJNICA ALI E-POŠTA

Prežih v Kotljah je živel,
leseno hišo je imel.
V njej živeli so vsi,
presrečni in zadovoljni.

V tujini brata je imel,
pogrešati ga je začel.
Peresnik je poiskal,
da bi pismo mu poslal.

Pismo pisati začel,
pozdrave lepe mu želel:
Pogrešamo te Prežihovi vsi.

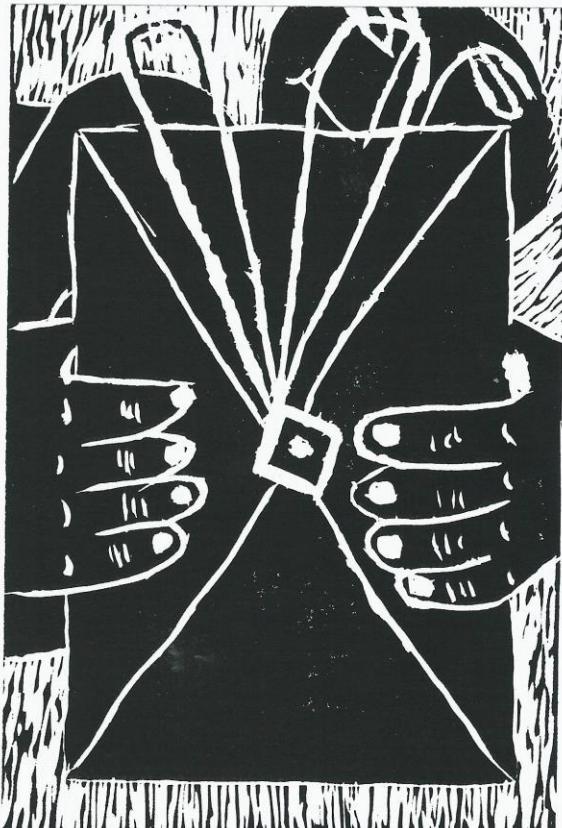
Kdaj domov se vrneš dragi brat,
brez tebe ne morem dobro spat?!
Pismo je končal
in ga popackal.

X
Pismo v ovojnico je dal,
in ga bratu v Celovec ali Klagenfurt poslal.

Današnji časi boljši so,
elektronsko povezani smo.
Za računalnik usedem se
in s prijateljem pogovarjam se.

Če znajdeš kdaj na ircu se,
poišči me,
nik moj Pandy je.
Dolge ure za računalnikom sedim
in prijateljev si želim.

Če pa kdo pismo zame ima,
elektronska pošta ta velja:
d.pandel@siol.net

Albin Tahiri, 6. c

Nekoč pisanke bolj skromne so bile,
a dokaz za dobro srce so bile.
Otroci so se jih veselili,
ko v roke so jih dobili.

Pri Vorančevih nekoč zgodilo se je,
da zaradi pisanke skregali so se.
Oče bi velik šartelj daroval,
zraven pa malo denarja bi dal.
Mati storila bi malo drugače:
dala bi dosti denarja,
a malo pogače.
Na koncu pa ostaneta notri dva zeksa in malo
pogače.

Torej se Voranc odpravi na pot,
nesi pisanko sam, revež od tod.
Da bi od naporne poti se spočil,
na jasi je h križu samotnemu zavil.
Tako pri križu so trije otroci sedeli,
nasmejani, razposajeni, veseli:
»Poglejmo, kaj v culici skriva se tvoji,
kak šartelj je v moji,
je krona, zeks v tvoji?«

Voranc se svoje revščine zaveda,
zato v dekličin šartelj še enkrat pogleda.
Reče ji, naj mu da svetli rajniš ta,
ker rad bi imel ga.

Deklica mu najprej odkima,
nato pa se sprizazni in prikima.
Tako pisanko so si razdelili
in se vsak na svoj dom vrnili.

Luka Gnamuš, 5. a

Jan Pokeršnik, 6. c

Lojzi Pisar, 6. b

Prežihovi starši so botri bili majhni sirotici.
Velika noč je bila čas lepih pisank,
a bogati niso bili,
zato pisanke revne so dajali.
Na razpotju se srečali otroci so,
ki pisanko drug drugemu nesli so.
Voranca bilo je sram zelo,
ker v njegovi culi le malo je bilo.
Da popravil čast hiši bi,
je culo odpri in vanj rajniš lep dal,
on pa s skromnim zeksom je ostal.

Marko Obretan, 5. a

Skozi gozd so trije otroci šli.
V roki vsak nosil pisanko je.
Usedli so na zeleno travo se,
da odpočili bi se.

Naenkrat deklica je vzkliknila:
»Poglejmo in primerjajmo vse pisanke!«
Voranc se je svoje sramoval,
ker nosil je majhen šartelj zasmojen
in v njem le dva zeksa revščine.

Deklico prosil za krono je.
Ta mu dala jo je.
Ko že odhajal je,
zaktical za njo je:
»Hvala! Rešila si sramote me.«

Matej Kodrin, 5. a

ŽIVLJENJE prosi SMRT za babičino življenje (ob črtici Ajdovo strnišče)

Babica žanje in vse jo боли,
po koncu žetve domov odhiti.
Zvečer se na posteljo usede
in že skoraj izreče zadnje besede.

Potem pa Smrt vstopi,
svečo upihne in govori:
»Čas je, da umre.«
Življenje zakriči:
»Ne sme umreti,
daj ji še dve leti živeti!«

Smrt se prestraši in odgovori:
»Ne smem kršiti pravil,
vsakdo mora enkrat umreti,
ne morem ji dati dve leti živeti.«

Smrt se omehča in spet godrnja:
»No, naj bo,
tisti dve leti ji dam,
več pa ne,
ker že zdaj me Bog iz službe meče.
Na svidenje spet čez leti dve.«

Marko Arl, 6. c

Simona Obretan, 6. c

Nena Funtek, 6. a

MOJA POT PO SOLZICE

Med Vorančevimi črticami najraje prebiram Solzice. V njej pripoveduje o sebi in o svoji materi, ki je imela zelo rada solzice. Voranc je ljubil svojo mater in zaradi nje premagal samega sebe. Šel je v globoko, skrivnostno in temično jamo, ki so ji rekli Pekel. Na nedeljsko jutro jo je osrečil s šopkom solzic.

Peter Gros, 6. c

Katja Franc, 6. b

Vsako pomlad, ko je čas za solzice, me mama spomni na čudovito jaso pri Šrotneku, kjer vsako leto nabiramo šmarnice. Prav veselim se tistega dne. Pot nas vodi skozi gozd, po grebenu Podgore. Včasih sem mislila, da je to tisti kraj, kamor je Voranc šel po solzice, a se mi ni zdel tako čuden in temičen. Prej me je spominjal na nebesa kot na pekel. Nekega dne sem to vprašala tudi mamo in potrdila je mojo domnevo. Kadar greva po šmarnice, vzameva košarico in ko prideva skozi gozd, se pred nama odpre jasa, na katero gleda in pazi Ursilja gora. Med grmički na tej jasi se skriva vse polno šmarnic. Celo paziti moraš, da jih ne pohodiš. Nabereva jih šopek in srečni odhitiva domov.

Ta pot je zame tako čudovita in dragocena, da jo bom nekoč razkrila tudi svojim otrokom.

Ana Šinko, 6. c

Marko Arl, 6. c

Voranc je v črtici Solzice opisal, kako je premagal strah in šel v Pekel po solzice za mamo. Biti je moral zelo pogumen, saj vsakdo, ki se boji nekega kraja, ne hodi tja; še posebej ne, če je otrok.

Nekoč sem se tudi jaz znašla v podobni situaciji kot mali Voranc. Tisti dan je bil 8. marec, dan žena. Mami sem že izdelala vazo iz gline, a manjkale so rože. Vedela sem, da ima mama neznansko rada solzice.

Tega sobotnega jutra sem se zbudila zelo zgodaj. Na hitro sem se oblekla in obula čevlje ter odšla iskat te dragocene rože, saj sem jo hotela presenetiti. Odpravila sem se na poseko in čisto na vrhu zagledala jamo. Na prvi pogled je izgledala grozljivo. Hotela sem vanjo, vendar sem občutila tesnobo v srcu. Kljub strahu sem stopila v notranjost. Hodila sem naprej in čez nekaj časa zagledala veliko belih in dišečih solzic. Kar poskočila sem od veselja. Nabrala sem jih bolj malo, saj sem se tame zelo bala. Zagledala sem netopirje in s solzicami v naročju sem hotela zbežati iz tame, a pot mi je zaprla grozna pošast in jokaje sem stekla v kot.

Zaprila sem oči in ko sem imela te spet odprte, sem ugotovila, da je bila ta dogodivščina le grozna nočna mora. Oddahnila sem si, a bila sem žalostna, ker nisem imela solzic za mamo.

Marjeta Marković, 6. c

SAMORASTNIŠKA RAZMIŠLJANJA OB SAMORASTNIKIH

Prežihov Voranc nam v **Samorastnikih** prikaže veliko nasprotje med bogatimi in revnimi. Ker sta Ožbej in Meta iz različnih slojev, je njuna ljubezen obsojena na neuspeh. Meta je revna, a jo nad bogate Karničnike dvigneta njena ljubezen in ponos. V tem duhu vzgaja tudi svoje otroke. Uči jih, da ne smejo dopuščati krvicve in da ne smejo biti ponižni. Prepričana je, da se revnim obeta boljša prihodnost. **Samorastniki** bodo prevzeli oblast. Pisatelj prikaže tudi krutost in brezsrečnost gospode, ko opisuje mučenje mlade Mete. Zelo krut je tudi odnos do nezakonskih otrok, saj so jim določili nečloveška imena. Glavna junakinja je prepričana v svoj prav in gleda daleč v prihodnost, kjer vidi priložnosti za vse zatirane. S tem pisatelj napoveduje spremembe v družbi, razredni boj.

Jure Dretnik, 8. b

V noveli **Samorastniki** je Prežih opisal ljubezen med revno Meto in bogatim Ožbejem. V tistih časih so se bogati poročali z bogatimi, revni pa z revnimi. Meta je koncu zmagovalka, Karničniki pa poraženci. Zmagala je ljubezen in poštenost. Danes se lahko poročajo ljudje različnih ver in revni z bogatimi. Minilo je veliko let, da je človeštvo spoznalo, da sta za zakon najpomembnejši ljubezen in poštenost, ne pa denar in ošabnost.

Mojca Bajec, 8. c

Meta je bila zelo lepa in samostojna ženska, a vendar resna. Znala se je bojevati za svoje pravice in biti močna. Ponosna je bila na to, kar je, pa čeprav so jo ljudje zaničevali. To je zelo dobro, saj se večina ljudi ne zna postaviti zase in se pusti zaničevati. To samozahest, ki jo je imela v krvi, je vlila tudi svojim devetim otrokom, ki so jih ljudje poimenovali hudabivški pankrti.

Ina, 8. B

Tjaša Pori, 6. b

Prežihov Voranc ima poseben dar za opazovanje ljudi in narave. Čudovito zna pripovedovati zgodbe. Ljudi opisuje zelo natančno, tako da zaživijo pred našimi očmi. Posebno mesto imajo v teh zgodbah preprosti kmečki ljudje. Korošce ima zelo rad. To so žilavi in preprosti ljudje, takšni kot je koroška zemlja.

Takšen je tudi Borovnikov Miha v noveli **Vodnjak**. Žilav, vztrajen, trmast in ponosen. Dan za dnem koplje svoj vodnjak, da bi našel vodo. Ta je za malo skromno kmetijo vredna več kot zlato. Mati in žena se vdata v usoda v pomagata kopati vodnjak, tako da odnašata zemljo. Pojavijo se tudi dvomi, ki Mihi pomračijo obraz. Toda samo za kratek čas. Takoj se odpravi delat še z večjo vnemo. Miha ne prenese posmehovanja in pomilovanja ljudi. Zato teži k edinem cilju, najti vodo, čeprav še sam ne verjame, da jo bo res.

Glavna oseba v zgodbi je Miha. Ob njem so tudi ljudje, ki so škodoželjni in nesramni. Zaradi njih si želi uspeha. Sramote ne bi prenesel.

Konec zgodbe je tragičen kot v mnogih Vorančevih delih. Toda pisatelju in bralcu ta občutek trpkosti in žalosti pomeni žarek upanja za tiste, ki bodo prišli.

Enea Gajšek, 8. c

Tina Vezonik, 6. b

Miha Kotnik, 6. c

Borovnik je imel trdo življenje. Vztrajal je pri svojih ciljih, ki si jih je zadal (izkopati vodnjak, kakor mu je pred smrto naročil oče).

Med kopanjem je bil zelo ponosen na svoje delo. Imel je občutek, da jih imajo za manj vredno družino, zato se je žrtvoval.

Mislil, da je pisatelj hotel povedati, da če si zadaš nek cilj in če pri tem vztrajaš, ga tudi uresničiš, ne glede na žrtve.

Zgodba te pritegne k branju, saj je vseskozi napeta.

Anita Josipović, 8. c

Voda je ponavadi opevana kot nujna za preživetje ljudi pa tudi drugih živil bitij. Danes, ko nam priteče iz pipe, se niti ne zavedamo, kaj nam pomeni.

Borovnik je v svojem boju zmagal, našel je vodo, dosegel je cilj, pri tem pa sam tragično končal.

Tako se dogaja marsikdaj v življenju. Borimo se za neke ideje, cilje, mnogi pri tem omagajo, drugi umrejo, so pa tudi taki, ki jim uspe. Če gledamo Borovnika s te plati, lahko rečemo, da je s svojim uspelim bojem, a tragičnim koncem, vendarle omogočil svojim potomcem drugačno, boljše življenje. Prav v tem pa je tudi smisel življenja.

Petra Sekavčnik, 8. c

Borovnikov Miha je bil odločen mlad mož. Zastavil si je cilj, mislil samo na svoje plemenito dejanje, kopal dalje. Z delom je postal zasvojen. Kljub vročini, žeji in nevoščljivosti drugih ga ni nič spravilo iz tira. Obenem je bil odločen, saj ni hotel, da bi še ogromno generacij za njim trpelo mučno in naporno delo.

Peter Kovač, 8. c

V noveli **Pot na klop** sem se soočila z življenjem, ki mi do sedaj ni bilo poznano. Ob branju, sem si Gašperja predstavljala kot nesrečnega starca, ki je v svojem življenju izgubil nekaj pomembnega, vendar pogrešam razlago, zakaj je začel popivati in preklinjati.

Zgodba je zanimiva. Spoznamo življenje, ki ga sami še nismo okusili in upam, da ga tudi ne bomo.

Andreja Kotnik, 8. c

Zgodba **Boj na poziralniku** se mi je zdela strašna; predvsem pretepanje in smrt staršev. Vse to me je zadeло globoko v dušo. Mislim, da je pričevanje zelo dobra in pokaže vse slabosti takratnega časa.

Jure Štruc, 8. c

Dejan Mesarec, 6. a

OGLED RAZSTAVE

Petošolci Osnovne šole Prežihovega Voranca na ogledu razstave ob petdesetletnici Guštanja oziroma današnjih Raven.

25. 4. 2002, Koroški muzej Ravne na Koroškem.

V četrtek smo učenci 5. a-razreda pri uri slovenštine z učiteljico Vanjo Benko odšli na ogled razstave ob petdesetletnici preimenovanja Guštanja v mesto Ravne na Koroškem. Pred veliko rumeno stavbo nas je pričakala prijazna gospa Suhodolčan, ki nam je predstavila vsebino in namen razstave. Ogledali smo si razstavljenе uniforme ravenskih železarjev, bralne značke, trobento in prvo zlato medaljo pihalnega orkestra, izredno lepo celado ter medaljo prostovoljnega gasilskega društva, lokalno štafetno palico iz sedemdesetih let, kolajne, pokale iz različnih športnih disciplin in še kaj. Ob stenah pa so postavljeni veliki panoji, na katerih so slike in besedila, kot so v jubilejni izdaji Ravenskih razgledov. V dveh steklenih vitrinah sta dve maketi Raven iz petdesetih in osemindvetdesetih let.

Nato smo si ogledali še video kaseto, ki je prikazovala stare in nove posnetke Raven ter različne dogodke in predstavila nekatere osebnosti našega kraja.

Blaž Račnik, 5. a

2. številka šolskega glasila
SAMORASTNIK
v šolskem letu 2001/2002
(glasilo predmetne stopnje)

Uredila in oblikovala Vanja Benko,
mentorica
literarno-novinarskega krožka

Maj 2002